

Uvodna napomena

Časopis *National Security and the Future* /NSF/ objavljuje izvorne dokumente koji do sada nisu bili poznati javnosti ni dostupni istraživačima. Objavljujemo faksimile pet zapisnika sastanaka (od šest susreta) predsjednika republika i predsjednika predsjedništava republika SFRJ koji su se održali od ožujka do lipnja 1991., te faksimil zapisnika sastanka predsjednika SIV-a Ante Markovića sa rukovodstvom Republike Slovenije i Republike Hrvatske od 19. lipnja 1991.

Svi su ti razgovori vođeni u dramatičnim okolnostima ustavno-pravne krize 1991. koja je dovela do raspada socijalističke Jugoslavije. Ovi izvorni dokumenti zorni su dokaz da su predsjednici Hrvatske i Slovenike, dr. Franjo Tuđman i Milan Kučan, zagovarali preustroj SFRJ u zajednicu suverenih država, odnosno mirni razlaz republika putem referendumima. Takvim stajalištima nasuprot predsjednici Srbije i Crne Gore, Slobodan Milošević i Momir Bulatović, zagovarali su koncepcije savezne države, te da u slučaju razlaza na samoodređenje imaju pravo narodi a ne republike.

Nepomirljivost ovih stajališta, te neprihvatanje demokratskih procedura ustavne krize od strane zagovornika centralističkog ustroja Jugoslavije imali su za posljedicu vojnu intervenciju JNA u Sloveniji, te agresiju na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu.

Kako bi se prikrija odgovornost za krvavi raspad Jugoslavije u medijima je plasirano niz dezinformacija, poput one da su predsjednici Milošević i Tuđman u Karađorđevu, 25. ožujka 1991., dogovorili „podjelu Bosne“. Zapisnici sa susreta šest predsjednika republika koji su uslijedili nakon sastanka u Karađorđevu, vjerodostojan su dokaz da takvoga dogovora u Karađorđevu nije bilo, niti da je do dogovora o „podjeli Bosne“ moglo doći.

Razloge zašto ovi zapisnici nisu bili dostupni javnosti i istraživačima ranije, očito treba tražiti i u tome što je nekim političkim opcijama odgovaralo da se mit o „podjeli Bosne“ ne razobliči kao čista krivotvorina i dezinformacija.

Roman Domović u uvodnoj studiji: ***Stajališta predsjednika republika i predsjednika predsjedništava republika o ustavno-pravnoj krizi SFRJ na pregovorima od ožujka do lipnja 1991.*** /NSF 3-

4(14)2013, str. 9-101/ dao je pregled i iscrpnu analizu stajališta što su ih predsjednici republika zagovarali. Analiza R. Domovića također dokazuje neodrživost nekih mitova koji još uvijek opterećuju hrvatsku političku stvarnost.

Zapisnik sa razgovora predsjednika republika i predsjednika predsjedništava republika, održanog 28. ožujka 1991. u vili "Dalmacija" u Splitu. (Arh. str. 37-312, trans. str. 1-276.) . /NSF 3-4 (14) 2013, str. 103-380/

Zapisnik sa sastanka predsednikov republik in predsednikov predsedstev republik na brdu pri Kranju, dne 11.4.1991. (Arh. str. 51-146.) /NSF 1 (15) 2014, str. 11-107/

Zapisnik: Četvrti sastanak na predsedatelite na republikite i predsedatelite na predsedatelstvata na republikite (magnetofonski beleški), Ohrid, 18. april 1991. godina. (Arh. str. 179-328, trans. str. 0-149.) /NSF 1 (15) 2014, str. 109-259/

Zapisnik: Magnetofonske bilješke sa petog sastanka predsjednika predsjedništava i predsjednika republika, održanog na Cetinju 29. aprila 1991. godine. (Arh. str. 2-98, trans. str. 0-96.) /NSF 2-3 (15) 2014, str. 11-108/

Zapisnik: Magnetofonski snimak šestog sastanka predsjednika republika, odnosno predsjednika predsjedništava republika, održanog u Stojčevcu kod Sarajeva 6. juna 1991. godine. (Arh. str. 156-242, trans. str. 0-86.) /NSF 2-3 (15) 2014, str. 109-196/

Zapisnik sa razgovora predsednika SIV-a Ante Markovića sa rukovodstvom Republike Slovenije i Republike Hrvatske; 19.6.1991. godine u Beogradu. Strogo povjerljivo. (Arh. str. 250-301, trans. str. 0-51.) /NSF 2-3 (15) 2014, str. 197-249/